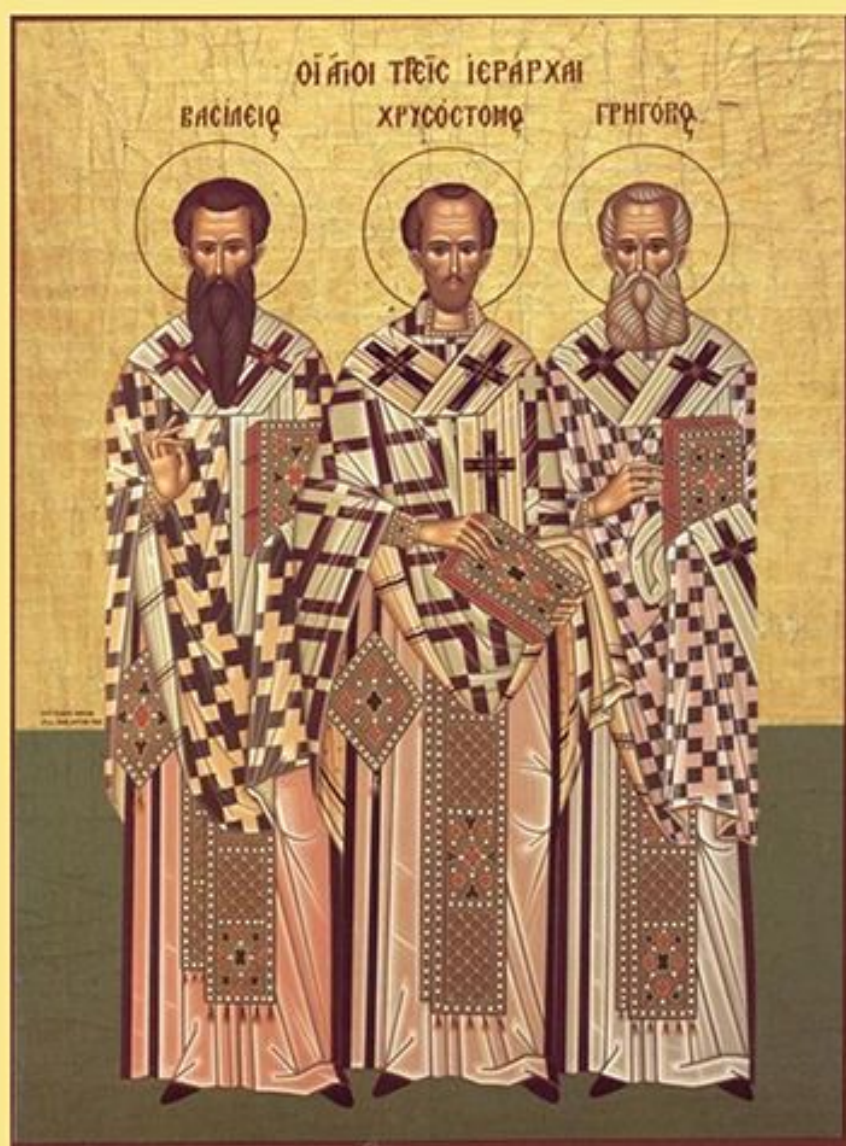

STUDIA THEOLOGICA DOCTORALIA

I

Editura Tehnopress

STUDIA THEOLOGICA DOCTORALIA

I

Volum coordonat de:

Pr.Prof.Dr. Viorel SAVA
Pr.Prof.Dr. Ion VICOVAN
Diac.Drd. Cezar PELIN

Volum rezultat în urma desfășurării Simpozionului internațional dedicat „Anului omagial-comemorativ al Sfântului Vasile cel Mare, arhiepiscopul Cezareei Capadociei (†379) și al celorlalți Sfinți Capadocieni”,
Iași, 12 decembrie 2009.

Editura Tehnopress - Iași
2010

Coperta 1: Sfinții Trei Ierarhi

Coperta 4: Facultatea de Teologie Ortodoxă „Dumitru Stăniloae” din Iași
– intrarea principală.

Tehnoredactare și coperta:
Valentin Grosu

CUPRINS

CUVÂNT ÎNAINTE.....	5
TRUPUL OMULUI DUPĂ MOARTE ÎN CONCEPȚIA SFÂNTULUI GRIGORIE DE NYSSA	
Cristian BARNEA.....	9
LITURGHIE ȘI FILANTROPIE ÎN VIAȚA SFÂNTULUI VASILE CEL MARE	
Ciprian DUMITRACHE	25
TEOLOGIA ȘI DISCURSUL TEOLOGIC ÎN <i>CELE 5 CUVÂNTĂRI TEOLOGICE</i> ALE SFÂNTULUI GRIGORIE DE NAZIANZ	
Ioan DURA	33
CONCEPȚIA HOLISTICĂ A SFÂNTULUI VASILE CEL MARE ÎN RAPORT CU ÎNGRIJIREA BOLNAVILOR ÎN INSTITUȚIILE CU PROFIL MEDICO-RELIGIOS	
Speranța-Giulia HEREA	46
ACTUALITATEA <i>OMILIEI DESPRE MULȚUMIRE</i> A SFÂNTULUI VASILE CEL MARE	
Adrian MORȚUN	62
ÎNVĂȚĂTURILE ASCETICE ALE SFÂNTULUI VASILE CEL MARE	
Ion MUNTEANU.....	72
SF. VASILE CEL MARE (330-379) OM AL RUGĂCIUNII ȘI LUCRĂTOR AL IUBIRII. ELEMENTE, STRUCTURI ȘI FORMULĂRI TEOLOGICE CU PRIVIRE LA ANGAJAREA SOCIALĂ, REFLECTATE ÎN CONSTRUCȚIILE LITURGICE ALE RUGĂCIUNILOR ATRIBUITE SF. VASILE CEL MARE	
Mihai PAVEL	101

SFÂNTUL FIRMILIAN, EPISCOP AL CEZAREEI CAPADOCIEI: „SCRISOAREA LXXV” ADRESATĂ CĂTRE SFÂNTUL CIPRIAN AL CARTAGINEI (TRADUCERE, NOTE ȘI COMENTARII)	
Cezar PELIN	111
CINSTIREA SFINȚILOR - GRIJĂ ȘI ÎMPLINIRE ÎN SLUJIREA ARHIPĂSTOREASCĂ A SFÂNTULUI VASILE CEL MARE	
Marius PÎJÎN	131
FAȚETE ALE CULTURII LAICE LA SFINȚII IERARHI VASILE CEL MARE (330-379) ȘI NICOLAE VELIMIROVICI (1880-1956)	
Cleopa STEFANOVIC.....	147
UTILIZAREA GENULUI EPISTOLAR LA PĂRINȚII CAPADOCIENI	
Dragoș UNGUREANU	160
PARTICIPANȚII	185

Cuvânt înainte

Din inițiativa unui grup de doctoranzi înscriși la Școala Doctorală a Facultății de Teologie Ortodoxă „Dumitru Stăniloae” a Universității „Alexandru Ioan Cuza” din Iași, în data de 12 decembrie 2009 s-a organizat Sesiunea internațională de comunicări cu titlul: *Teologia Părinților Capadocieni în contextul vremii și actualitatea ei*, din ciclul: *Studia Theologica Doctoralia*, prima ediție, eveniment care a adunat la un loc cadre didactice ale facultății ieșene, doctoranzi, materanzi și studenți interesați să audieze un buchet de comunicări susținute de doctoranzii și masteranzii în teologie.

Această manifestare științifică se include în rândul manifestărilor de mare amploare care au dominat, la nivelul Patriarhiei Române, întregul an calendaristic 2009, an care, prin Hotărârea Sfântului Sinod al Bisericii Ortodoxe Române, adoptată în ședința de lucru din 29 octombrie 2008, și comunicată de Cancelaria Sfântului Sinod prin adresa nr. 7080/04 noiembrie 2008, 2009 a fost numit „Anul omagial-comemorativ al Sfântului Vasile cel Mare, arhiepiscopul Cezareei Capadociei (†379) și al celorlalți Sfinți Capadocieni”. O sinteză a tuturor acestor manifestări, desfășurate la nivelul Patriarhiei Române, al centrelor eparhiale din țară și din străinătate, al protopopiatelor și parohiilor, al școlilor teologice medii și universitare, concretizate prin congrese, simpozioane și sesiuni de comunicări, în conferințe pastoral-misionare, în publicare de volume și organizare de expoziții, reflectate generos de mass-media bisericească și laică, este cuprinsă în volumul: *2009 – Anul Sfinților Capadocieni în Biserica Ortodoxă Română*, tipărit cu binecuvântarea Preafericitului Părinte Patriarh

Daniel la Editura Trinitas, a Centrului de Presă Basilica al Patriarhiei Române, București, 2009, 377p.

Subliniind importanța omagierii Sfinților Capadocieni, Preafericitul Părinte Patriarh Daniel, în mesajul adresat participanților la Simpozionul Național „Sfântul Vasile cel Mare și Sfinții Capadocieni”, care a avut loc la Mănăstirea Bârsana, județul Maramureș, în zilele de 12-13 noiembrie 2009, mesaj intitulat: *O mare lumină a Bisericii și un sfânt rugător în ceruri*, arăta că „în sfinții din Capadocia omagiem pe cei care au realizat fericita întâlnire între credința creștină și cultura antică, între Filocalie și filozofie, între omilia pastorală și retorica antică, între Liturghie și filantropie”, iar în chipurile lor din icoane „strălucește lumina harică a transfigurării lumii și a culturilor (vol. cit., p. 21).

Volumul de față a rezultat în urma Sesiunii de comunicări din luna decembrie 2009 și cuprinde lucrările alcătuite și prezentate de către participanți. El ne apare ca element de noutate prin aceea că inițiativa și realizarea în sine aparține doctoranzilor și masteranzilor Facultății de Teologie Ortodoxă „Dumitru Stăniloae” din Iași. Este îmbucurător și dător de speranțe faptul că tinerii de la Școala Doctorală, și nu numai ei, au asemenea preocupări și fac pași vizibili în formarea lor ca cercetători și specialiști în domeniul teologiei. De asemenea, ne apare ca element de noutate prin conținutul lui. Traducerea însoțită de note și comentarii a *Scrisorii LXXV a Sfântului Firmilian, Episcopul Cezareei Capadociei, adresată Sfântului Ciprian al Cartaginei*, realizată de Diac.Drd. Cezar Pelin, ca și tema: *Fațete ale culturii laice la Sfinții Ierarhi Vasile cel Mare (330-379) și Nicolae Velimirovici (1880-1956)*, prezentată de masterandul sârb Ierodiaconul Cleopa Stefanovic, reprezintă premiere în teologia românească. Nu mai puțin importantă, identificată tot ca element de noutate, este actualitatea mesajului desprins din comunicările cuprinse în acest volum și ancorarea lui în realitățile care provoacă teologia contemporană. „Sfântul Vasile cel Mare, spunea Preafericitul Părinte Patriarh Daniel, (ca și ceilalți Sfinți Capadocieni – n.n.) este contemporanul nostru prin mesajul său privind valoarea infinită a persoanei umane, lumea ca dar și limbaj al înțelepciunii lui Dumnezeu, valoarea sacră a familiei credincioase și

virtuoase, lumina sfințitoare a vieții monahale, datoria permanentă a fiecărui creștin de a lucra pentru unitatea Bisericii, implicarea creștinului în viața socială, pentru promovarea binelui comun” (*vol. cit.*, p. 29). Miride din multitudinea și complexitatea acestor exprimări capadociene, contemporane nouă, sunt reflectate și în temele prezentate în acest volum.

Felicitându-i pe tinerii doctoranzi și masteranzi pentru inițiativa pe care au avut-o și pentru realizarea ei, chemăm ajutorul Sfinților Capadocieni ca, prin rugăciunile lor, Dumnezeu să le binecuvinteze acest început bun, unii dintre ei fiind chiar la începutul studiilor doctorale, și să-l facă roditor și în alte activități de acest fel.

În numele Facultății de Teologie Ortodoxă „Dumitru Stăniloae” aducem mulțumiri Părintelui Prodecan Pr.prof.dr. Ion Vicovan și Diac.Drd. Cezar Pelin și Vladislav Nedelcu, care au fost sufletul organizării acestei activități științifice, Parohiilor „Tăierea Capului Sfântului Ioan Botezătorul” și „Cuvioasa Parascheva - Prapa Doamna” din Iași, pentru suportul financiar acordat pentru publicarea volumului, iar celor care-și vor asuma osteneala lecturării acestui volum le dorim să descopere în el folos și bucurie.

Pr.prof.univ.dr. Viorel SAVA
Decanul Facultății de Teologie Ortodoxă „Dumitru Stăniloae”
Directorul Școlii Doctorale,
Iași